

charakteryzuje się dużą wartością poznawczą i w zestawieniu z analizą wskaźnikową jest bardziej przydatny w procesie zarządzania. Analiza rozliczeniowa jest czasochłonna i wymaga od analityka dobrej znajomości zagadnień związanych z przedsiębiorstwem oraz dobrego warsztatu metodycznego.

Patrząc na przedsiębiorstwo z perspektywy czasu objętego analizą mówimy o trzech rodzajach badań:

- retrospektywna odnosi się do przeszłości. Bada ona zjawiska występujące w firmie w latach poprzednich, analizuje ich skutki i ocenia trafność podejmowanych wówczas decyzji. Ten rodzaj analizy ma dwa główne cele: poznawczy oraz decyzyjny. Należy zaznaczyć, że analiza retrospektywna z racji szybko zmieniającego się otoczenia nie odgrywa już tak ważnej roli jak kiedyś. Niezwykle trudno na podstawie zjawisk występujących w przestrzeni firmy dawniej prognozować jej dalsze działania w teraźniejszości, która opiera się na innych zasadach np. prawnych.
- bieżąca polega na zbieraniu informacji o przebiegu realizacji rzeczywistych zadań w określonym czasie. Następnie porównuje się je z wielkością ustaloną w planie, ustala odchylenia i sygnalizuje nieprawidłowości. Dzięki temu można w porę podjąć działania naprawcze czy korygujące. Ten rodzaj analizy pomaga w operatywnym zarządzaniu firmą. Informacje są dostarczane na bieżąco, więc pozwalają skutecznie niwelować pojawiające się problemy.
- prospektywna ma w zasadzie charakter decyzyjny. Dzięki stosowanym metodom pozwala oceniać różne projekty i poprzez eliminację ofert mało efektywnych czy obciążonych zbyt dużym ryzykiem, wybrać optymalne dla firmy rozwiązanie. Ten rodzaj analizy wykorzystuje się również w kształtowaniu długofalowej strategii przedsiębiorstwa.

Людмила ГОЛНАЧ

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансового контролю та аудиту
Західноукраїнський національний університет

Тетяна УГЛЯР

магістр
кафедри фінансового контролю та аудиту
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль, Україна

ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ МЕДИЧНИМИ УСТАНОВАМИ

Сфера охорони здоров'я є важливим інститутом держави та суб'єктом побудови економіки добробуту, що дозволяє зміцнити здоров'я нації та покращити суспільний потенціал за допомогою пропозиції медичних послуг належної якості, сервісного обслуговування, доступності медичної допомоги для всіх членів суспільства. Однак, дані показники можна досягнути лише у поєднанні із належним фінансуванням та економічним розвитком інститутів охорони здоров'я.

Аналіз фінансового стану підприємств, установ, організацій є вагомим процесом, що дозволяє встановити рівень ефективності роботи та використання потенціалу установи. Економічний потенціал лікувальних закладів формується під впливом багатьох чинників – кваліфікації медичних працівників, попиту на медичні послуги, організаційно-технічного рівня

матеріальної бази, потужності медичної установи, динаміки основного і оборотного капіталу і т.д. Як і приватні структури, так і медичні установи, можуть характеризуватися ступенем раціональності використання ресурсів, як фінансових, так і матеріальних, інтелектуальних, трудових; рівнем рентабельності, ліквідності, платоспроможності.

Особливо актуальним розрахунок фінансових показників для медичних закладів є в процесі трансформації вітчизняної системи охорони здоров'я, коли змінюється система фінансування та бюджетування даного сектору соціально-економічної системи. Наявність можливостей отримувати фінансування не тільки із бюджетів різних рівнів, а й від безпосередніх користувачів медичних послуг, формує потребу раціоналізації та розробки заходів із підвищення фінансового потенціалу конкретного медичного закладу. На рис. 1. зображено можливі джерела фінансування медичних установ.

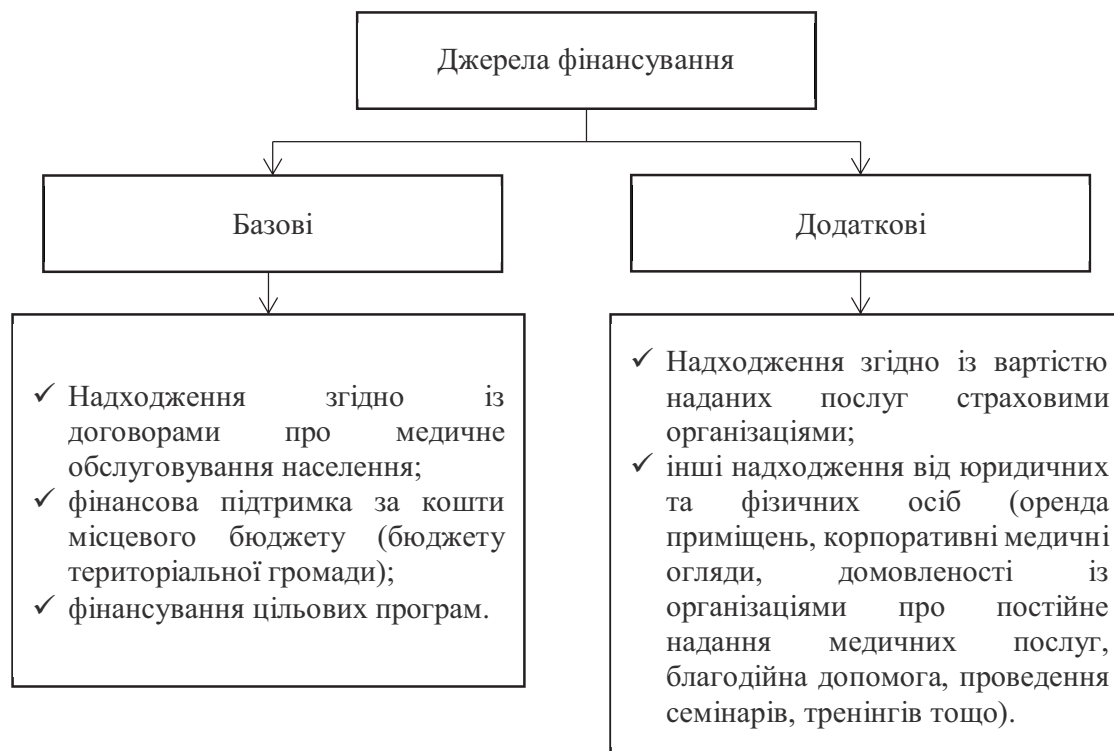

Рис. 1. Джерела надходження фінансових ресурсів медичних закладів

Тому розрахунок фінансових показників дозволить визначити на скільки використання фінансових ресурсів медичних закладів є збалансованим, встановити оптимальне співвідношення між власним капіталом та залученим, визначити рівень автономності закладу в умовах зовнішньої нестабільності, та прийняти рішення стосовно стабільного ведення діяльності медичного закладу з перспективами його розвитку.

Вирізняють різні групи показників, які дозволяють визначити ефективність діяльності медичного закладу. Коефіцієнтний метод аналізу фінансової стійкості передбачає діагностику групи відносних показників, що характеризують рівень фінансового ризику установи, його залежність від позичкових джерел фінансування. Високий рівень фінансової стійкості забезпечує можливість підтримувати високий рівень реагування на зовнішні та внутрішні дестабілізуючі фактори. Наступна сукупність показників характеризує ділову активність закладу, що демонструє рівень ефективності його діяльності. Ділова активність у фінансовому аспекті проявляється, перш за все, у швидкості обороту коштів. Аналіз ділової активності полягає в дослідженні рівнів і динаміки різноманітних фінансових коефіцієнтів - показників

оборотності. Коефіцієнти рентабельності є основними показниками ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства, вони і є відносними характеристиками фінансових результатів, що відбивають здатність підприємства генерувати необхідний прибуток в процесі своєї господарської діяльності і загальну ефективність використання активів і вкладеного капіталу.

Національна стратегія розвитку охорони здоров'я в Україні визначає передумови для розробки політики фінансового забезпечення медичних установ, а також розробки системи заходів, спрямованих на визначення обсягів та джерел надання медичних послуг. Ключова задача Стратегії реалізується через виявлення та усунення глобальних проблем функціонування системи охорони здоров'я, визначення стратегічних пріоритетів розвитку і шляхів їх досягнення з урахуванням вимог суспільства, ситуації із рівнем і складністю захворювань, що склалася, економічною спроможністю сфери охорони здоров'я та держави. Структурні ринкові та нормативні трансформації, що формують нові фінансові інструменти, принципи функціонування закладів охорони здоров'я вкотре підтверджує доцільність та актуальність проведення фінансового аналізу та розрахунку показників ефективності діяльності даного виду інституту.

Список використаних джерел

1. Голінач Л.І. Аналітичний облік та аналіз витрат на вдосконалення соціально-трудових відносин на підприємстві. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 11. С. 837-844.
2. Драгунов Д. М. Фінансові інструменти стратегічного розвитку сфери охорони здоров'я в умовах цифрової економіки: дис. ... доктора філософії : 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Чернігів, 2021. 272 с.
3. Загорський В.С., Лободіна З.М., Лопушняк Г.С. Управління фінансовими ресурсами закладів охорони здоров'я: монографія. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2010. 261 с.

Людмила ГОЛІНАЧ

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансового контролю та аудиту
Західноукраїнський національний університет

Юрій ЯРИЙ

студент 4 курсу
кафедри фінансового контролю та аудиту
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль, Україна

СОЦІАЛЬНИЙ АУДИТ: ВИГАДКА ТЕОРЕТИКІВ ЧИ ЗАТРЕБУВАНИЙ ВИД АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ

Соціальний аудит передбачає комплекс заходів, спрямованих на підтвердження чи спростування правдивості інформації стосовно показників соціально відповідальної діяльності бізнесу, і сам по собі може ввести у паніку будь-яку компанію, на що є причини. В даний момент розвитку економіки фінансові перевірки є не простим іспитом для бізнесу і контроль за соціальними показниками компанії може вплинути на виникнення додаткових витрат або